

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 77a (4)

IZDAN 1 MAJA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13263

Dobos István, Budapest, Madjarska.

Propeler koji se može podešavati pri radu.

Prijava od 14 marta 1936.

Važi od 1 novembra 1936.

Naznačeno pravo prvenstva od 23 marta 1935 (Madjarska).

Poznato je da promena nagibnog ugla kod propelerskog krila u velikoj meri utiče na tehniku kretanja izvesnog vazdušnog vozila. Tako n. pr. može snaga vazduhoplovnog motora uvećanjem nagibnog ugla biti iskorišćena za razvijanje znatne brzine pri vodoravnom letu, a smanjenjem nagibnog ugla pak za razvijanje veće snage vučenja pri uzletu. Spособnost propelerskih krila za podešavanje je stoga od velikog značaja ne samo radi postizanja dobrog stepena dejstva pri vodoravnom letu i pri uzletu, već i radi iz toga sledejuće povećane sigurnosti leta.

Do sada poznati propeleri koji se mogu podešavati pri radu nisu usled svoje komplikovanosti odgovorili opravdanim zahtevima.

Ovim je pronalaskom sposobnost za podešavanje propelerskih krila pri radu besprekorno rešena, i to na taj način, što su, u kutiji iz dva dela, koja je utvrđena na motorovoj osovini i koja obrazuje propelersku glavčinu, postavljene obrtno, upravno na motorovu osovину, kutije za vretena krila, i ove jedna od druge nezavisne kutije su snabdevene sa u pravcu motorove osovine nalazećim se ili sa ovom izvestan ugao zahvatajućim kracima za podešavanje, koji se pomoću aksijalno pomerljivo vodenog kliznog dela za podešavanje mogu naspramno pomerati, što ima za posledicu mogućnost podešavanja nagibnog ugla propelerskog krila. Za ovo se po pronalasku upotrebljuje prsten za podešavanje koji okružuje motorovu osovину i koji je snabdeven kugličastim le-

žajima, i koji je pomoću poluga vezan sa pomenutim kliznim delovima vodenim u čeonom poklopcu utvrđenom na kutiji i u aksijalnom pravcu se može pomerati pomoću poluge za podešavanje.

Na nacrtu je radi primera pokazan jedan oblik izvođenja predmeta pronalaska.

Sl. 1 pokazuje podužni presek, a sl. 2 poprečni presek po liniji A-B iz sl. 1. Sl. 3 pokazuje u izgledu odozgo krak za podešavanje kutije za vreteno propelerskog krila.

Kraj šuplje osovine je izveden kao kotur 2, koji sa na njemu pritvrđenim sličnim koturom 3 obrazuje kutiju, u kojoj su postavljeni konusni valjčani ležaji 4 za kutije 5 za vretena koje čvrsto drže vretena 6 propelerskih krila. Uzajamno okrenuta dna ovih kutija za vretena imaju krake 7 za podešavanje, koji se pružaju u pravcu motorove osovine ili sa ovom zahvataju izvestan ugao. Na polovini 3 kutije utvrđeni čeon poklopac 8 ima unutrašnje podužne žljebove 9, u kojima je prstenasti klizni deo 10 voden pomoću lopti 12 koje se mogu podešavati pomoću zavrtnejeva 11. Na diametralnom čepu 13 kliznog dela 10 za podešavanje se nalaze dva nepomerljiva ali slobodno obrtna ispada 14, koji se nalaze u podužnim izrezima 15 kosog dela krakova 7 za podešavanje i tako svojim aksijalnim kretanjem proizvode promenu ugla nagiba propelerskih krila 6.

Klizni deo 10 za podešavanje se kreće pomoću prstena 16 za podešavanje, koji je pomoću lopti 17, koje se mogu pode-

šavati pomoću zavrtnjeva 19 i koje su vodene u spoljnim podužnim žljebovima 18 osovine 1, pokretan u aksijalnom pravcu i koji je pomoću dva štapa 20 koji prolaze kroz kotur 2 čvrsto vezan sa kliznim delom 10. Prsten 16 za podešavanje je pomoću kugličastih ležaja postavljen u spoljnoj prstenastoj čauri 21, koja ima dva čepa 22, koji su na poznat način vezani sa odgovarajućim na nacrtu nepokazanim polužnim krakom za podešavanje. Za odgovarajuće oblaganje prstena 16 za podešavanje i čaure 21, kao i za besprekorno podmazivanje kugličastih ležaja se može postarati na podesan način. Jednovremeno se stara o tome, da konusni i valjčani ležaji 4 ili pak delovi kutije 2, 3, iste vrednosti, koji primaju kugličaste ili valjčane ležaje budu dobro zaptiveni i da tako svi pokretni delovi uređaja mogu biti stalno sigurno i besprekorno podmazivani.

Patentni zahtevi:

1.) Propeler koji se može podešavati pri radu, i kod kojeg su u kutiji koja obrazuje propelersku glavčinu obrtno postavljene kutije za vretena propelerskih krila snabdevene sa u pravcu motorove osovine nalazećim se ili izvestan ugao sa ovim obrazujućim, u kutiji čeonog poklo-

pca smeštenim kracima za podešavanje i ovi se naspramno mogu pomerati u kliznim organima za podešavanje aksijalno vodenim u čeonom poklopcu, naznačen time, što su kutije (5) krilnih vretena jedna od druge nezavisne i pomoću konusnih, valjčanih ili kugličastih ležaja (4) su obrtno postavljene u kutiji (2,3) iz dva dela.

2.) Propeler po zahtevu 1, naznačen time, što kraci (7) za podešavanje obrazuju jedan deo sa svojim kracima (3) za vretena propelerskih krila i na svojim krajevima koji strče u čeonu poklopac (8) za vezu u unutrašnjim podužnim žljebovima (9) čeonog poklopca pomoću valjaka vodenih prstenastim kliznim organima (10) za podešavanje imaju izreze (15) koso postavljene prema osovinu, u kojima klize ispadi (14) koji su obrtno postavljeni u kliznom organu i koji se sa ovim mogu zajedno pomerati.

3.) Propeler po zahtevu 1 ili 2, naznačen time, što je klizni organ (10) za podešavanje pomoću štapova (20) vezan sa prstenom (16) za podešavanje koji se na vodiljnim loptama (17) može pomerati na motorovoj osovinu (1), i koji se može obrtati u čauri (21) na kugličastim ležajima koja je snabdevena čepovima (22) za podešavanje.

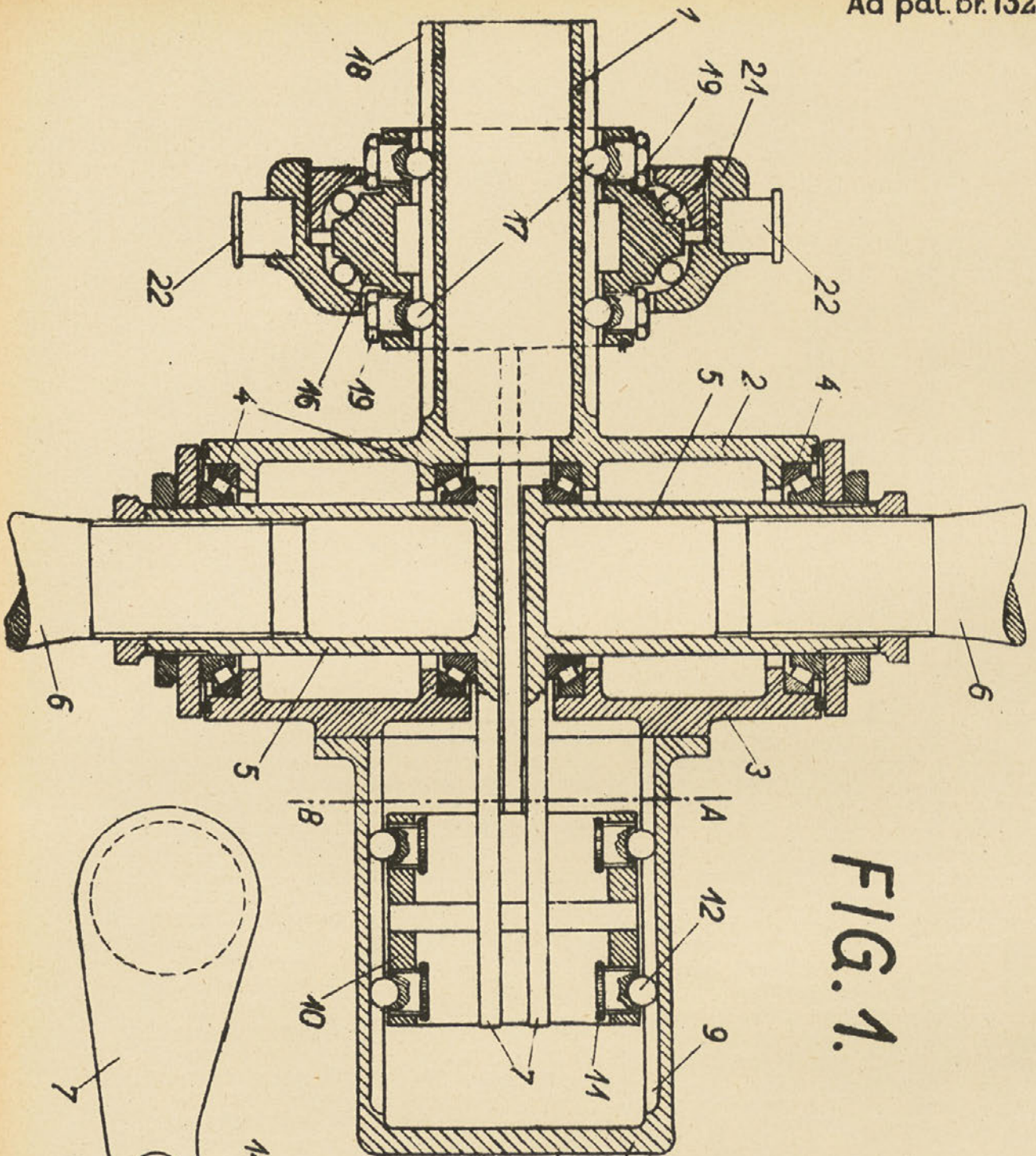

FIG. 1.

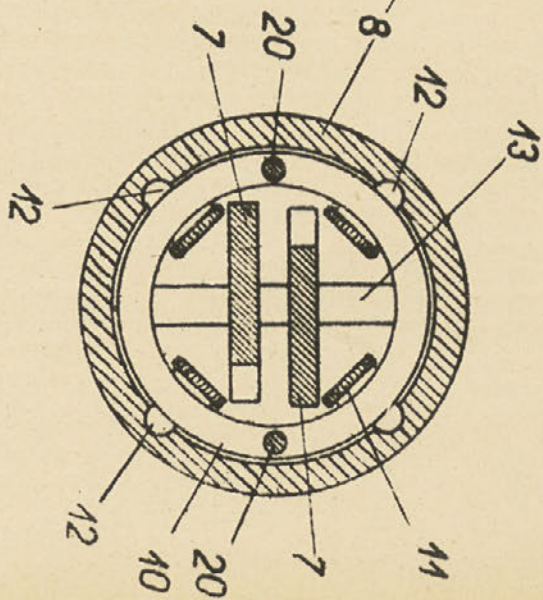

FIG. 2.

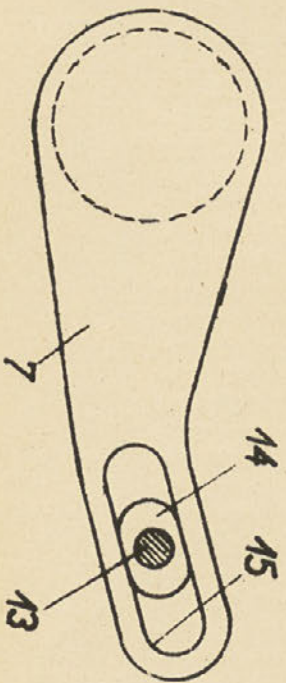

FIG. 3

